



Guia per a la investigació d'accidents de treball d'**MC MUTUAL**



ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	3
2. OBJECTE	3
3. LEGISLACIÓ D'APLICACIÓ	3
3.1. REIAL DECRET LEGISLATIU 1/1994.....	3
3.2. LLEI 31/1995 I LLEI 54/2003.....	3
4. ASPECTES PRELIMINARS	4
5. CONTINGUT DE L'INFORME	5
5.1. DADES DE L'ACCIDENTAT.....	5
5.2. DADES DE L'ACCIDENT.....	5
5.3. DESCRIPCIÓ DEL LLOC DE TREBALL.....	5
5.4. DESCRIPCIÓ DE L'ACCIDENT.....	5
5.5. CAUSES DE L'ACCIDENT.....	6
5.6. MESURES PREVENTIVES PROPOSADES.....	7
5.7. ANÀLISI DOCUMENTAL.....	7
6. PLANIFICACIÓ I SEGUIMENT	8
6.1. PLANIFICACIÓ DE LA IMPLANTACIÓ.....	8
6.2. ESTIMACIÓ DE COSTOS.....	8
7. BIBLIOGRAFIA	9
8. ANNEX	10



1. INTRODUCCIÓ

La investigació dels accidents de treball, a més de ser una obligació legal per part de l'empresari, es constitueix com una eina de prevenció que entra a formar part del procés de millora contínua de l'empresa.

La investigació de tots els accidents de treball que es produeixen, independentment de la seva gravetat, ens permet conèixer situacions de risc real o potencial i implantar mesures de caràcter correctiu i fins i tot preventiu, cosa que ens ajuda a millorar les condicions de seguretat i salut a la feina i a incrementar la competitivitat de l'empresa.

2. OBJECTE

Aquesta Guia té per objecte presentar aquells aspectes de la investigació d'accidents de treball que considerem de més interès i que ens han d'ajudar a realitzar una actuació eficient durant tot el procés d'investigació, la qual cosa ens permetrà adoptar posteriorment mesures preventives i/o de protecció que ens ajudin a evitar la repetició de circumstàncies desencadenants d'accidents de treball.

Així mateix, aquesta Guia ens facilita la informació adequada per a aplicar el model de document d'investigació d'accidents proposat per MC MUTUAL.

3. LEGISLACIÓ D'APLICACIÓ

Aquest apartat presenta la legislació bàsica que regula els aspectes relatius a la investigació d'accidents de treball i prevenció de riscos laborals.

3.1. REIAL DECRET LEGISLATIU 8/2015

La definició d'accident de treball, consideracions i excepcions del treballador per compte d'altri es troba recollida en l'article 156 del Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre i, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social.

També cal tenir en compte que la Disposició addicional trenta-quatre del Reial decret legislatiu esmentat estableix la definició d'accident de treball del treballador autònom.

3.2. LLEI 31/1995 I LLEI 54/2003

L'obligació d'investigar els accidents de treball per part de l'empresari queda recollida en la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, article 16è punt 3, relatiu a l'avaluació de riscos, i article 23è, relatiu a la documentació.

Hem de tenir en compte que la Llei 54/2003, de 12 de desembre, reforma el marc normatiu de la prevenció de riscos laborals i, en el seu capítol I, article segon, apartat dos, modifica l'article 16è, que passa a denominar-se "Pla de prevenció de riscos laborals, avaluació dels riscos i planificació de l'activitat preventiva", el que fa que els apartats 1 i 2 d'aquest article tinguin una nova redacció.



4. ASPECTES PRELIMINARS

Els accidents de treball han de ser investigats com més aviat millor i és molt important, sempre que sigui possible, visitar el lloc en què s'han produït (lloc o zona de treball), amb l'objecte de poder realitzar una reconstrucció dels fets ajustada el més possible a la realitat.

La visita al lloc de treball ens ha d'ajudar a comprendre el procés de treball, els equips i les eines existents i emprats, etc. Sempre que sigui possible, és aconsellable observar com es treballa habitualment al lloc de l'accident.

Els subjectes que poden estar implicats en el procés d'investigació d'un accident són els següents:

- > L'empresari i les persones en qui aquest delegui.
- > El treballador accidentat.
- > Testimonis de l'accident.
- > Tècnics de prevenció.
- > Comandaments intermedis relacionats amb l'accident.
- > Delegats de Prevenció o representants del personal.
- > Altres treballadors que, sense tenir la condició de testimonis, puguin aportar dades rellevants. Aquest és el cas d'aquells treballadors que realitzen, habitualment, les mateixes tasques que l'accidentat, atès que podran oferir-nos una visió de "com s'executa el treball", que no sempre coincideix amb "com s'hauria d'executar".

En relació amb la presència dels subjectes implicats descrits, no oblidarem la possibilitat que l'accident de treball hagi afectat un treballador de contracta o subcontracta. En aquest cas, caldrà la presència d'aquells empresaris de la cadena de contractacions que poguessin haver d'assumir posteriorment la responsabilitat (solidària). També s'haurà de tenir en compte el fet que el treballador fos contractat per una empresa de treball temporal.

Considerem que és molt important que la persona encarregada d'investigar els accidents a l'empresa tingui coneixements específics en aquest camp; és per això que MC MUTUAL posa a disposició dels seus mutualistes, a través del Campus MC MUTUAL, una activitat educativa específica identificada amb el nom d'**Investigació d'accidents - Arbre de causes**. Així mateix, també posa a la seva disposició el nostre personal tècnic especialitzat, per tal que els assessori en aquells aspectes que considerin necessaris del procés d'investigació d'accidents.



5. CONTINGUT DE L'INFORME

Un informe d'investigació pot contenir informacions molt diverses, segons les característiques i les necessitats de l'empresa; no obstant això, en tots els supòsits hauria de contenir com a mínim la informació que es descriu seguidament.

5.1. DADES DE L'ACCIDENTAT

- > Nom i cognoms.
- > Edat.
- > Ocupació segons CNAE de l'empresa.
- > Antiguitat en el lloc.

5.2. DADES DE L'ACCIDENT

- > Data de l'accident.
- > Hora de l'accident.
- > Causa baixa?
- > Era la seva feina habitual?
- > Gravetat segons el comunicat de l'accident.
- > Tipus d'accident.
- > Lloc de l'accident.
- > Testimonis de l'accident (nom i cognoms).
- > Persones entrevistades (nom i cognoms).

5.3. DESCRIPCIÓ DEL LLOC DE TREBALL

Quan fem referència a la descripció del lloc de treball estem parlant dels aspectes següents:

- > Descripció dels processos i procediments de treball.
- > Descripció de màquines i equips de treball.
- > Descripció de materials i productes emprats.
- > Descripció dels equips de protecció col·lectiva i individual emprats.

La descripció expressada en aquest apartat hauria de tenir en compte tots els aspectes descrits en condicions normals de treball i pot concloure, en cas que l'accident analitzat ho requereixi i si ho creu necessari la persona que realitza l'informe, amb les "circumstàncies especials" que es van donar moments abans que es produís l'accident.

5.4. DESCRIPCIÓ DE L'ACCIDENT

La descripció de l'accident ha de respondre la pregunta següent: **Què va ocórrer?** Ha de constituir una **descripció fidel dels fets** que van donar lloc a l'accident, i no s'han de fer judicis ni valoracions personals.



Hem de pensar que, en la majoria de les ocasions, la descripció de l'accident és el reflex de la percepció que en té una persona aliena a nosaltres (accidentat, testimonis...) i es pot donar la circumstància que, si durant la presa de dades entrevistem diverses persones en relació amb el mateix supòsit, arribem a disposar de diverses descripcions que poden diferir les unes de les altres. Si ens trobem en aquesta circumstància, pot ser pertinent reflectir-les totes descrivint-les de la forma següent:

**“Segons manifesta el/la Sr./Sra. _____,
l'accident va tenir lloc...”**

La descripció de l'accident haurà de contenir la informació següent:

- > Descripció seqüencial del desenvolupament de l'activitat de la persona moments abans l'accident i en desencadenar-se.
- > Descripció de les màquines i els equips implicats, sistemes de protecció, etc.
- > Descripció dels materials i productes emprats en el moment en què es produeix l'accident.
- > Descripció dels equips de protecció individual utilitzats.

5.5. CAUSES DE L'ACCIDENT

L'atribució de causes a un accident ens ajuda a explicar-nos-el, per la qual cosa resulta molt útil respondre la pregunta de **Per què va ocórrer?** Ens haurem de referir a les **“causes certes”** que es dedueixen de fets provats i mai a les que es basen en meres suposicions. Altrament, no es pot garantir l'eficàcia de les mesures correctores o preventives que es recomanin. És important recordar que els accidents solen tenir diverses causes concatenades entre si que el desencadenen i, per tant, és molt important identificar les **“causes principals”**, que són aquelles que han tingut una participació decisiva perquè es produís l'accident.

S'hauran de relacionar totes les causes que han concorregut, que poden ser de diversa índole:

- > **Condicions materials d'equips o instal·lacions:** cobertes de protecció de les màquines o equips deteriorades o inexistents, òrgans d'accionament defectuosos, protecció deficient de contactes elèctrics, etc.
- > **Condicions ambientals i del lloc de treball:** presència d'agents físics (soroll, radiacions, temperatura, etc.), presència d'agents químics (contaminants), presència d'agents biològics (contaminants), carència de baranes en escales o forats desprotegits, manca d'ordre i neteja, manca de senyalització horitzontal de les zones de pas, emmagatzematge, etc.
- > **Condicions individuals o personals de l'accidentat:** especial sensibilitat, falta de qualificació per a la tasca, inexperiència, incompliment d'ordres expressos de treball, anul·lació voluntària de mitjans de protecció o dispositius de seguretat, incapacitat o deficiència física o psíquica, etc.
- > **Condicions de gestió i organitzatives:** carència de sistema de gestió, inexistència o no presència del recurs preventiu, tasques amb sobrecàrrega (ritme de treball molt elevat, monotonia, etc.), manca de formació del treballador accidentat, mètodes de treball inexistents o inadequats, manteniment inexistent o inadequat, EPI's inapropiats o inexistents, productes químics mancats de fitxes de dades de seguretat, etc.
- > **Altres.**

5.6. MESURES PREVENTIVES PROPOSADES

L'objectiu final de la investigació de l'accident és determinar les causes que s'hi han presentat per tal d'implementar les mesures preventives pertinents orientades a eliminar-les i evitar així la seva repetició o, si escau, reduir al mínim tolerable la seva possibilitat.

Les mesures preventives que es prevegi implantar compliran els criteris establerts en els principis generals de l'acció preventiva, descrits en l'article 15è de la Llei 31/1995:

- > Evitar els riscos.
- > Avaluar els riscos que no es puguin evitar.
- > Combatre els riscos en el seu origen.
- > Adaptar el treball a la persona.
- > Tenir en compte l'evolució de la tècnica.
- > Substituir tot el que sigui perillós per allò que impliqui poc perill o cap.
- > Planificar la prevenció.
- > Adoptar mesures que anteposin la protecció col·lectiva a la individual.
- > Donar les instruccions pertinents als treballadors.

La implantació de mesures preventives serà objecte de planificació i prioritització, tal com es descriu en l'apartat 6 d'aquesta Guia.

5.7. ANÀLISI DOCUMENTAL

Durant el procés d'investigació d'un accident de treball, i prenent com a punt de referència el lloc de treball i la persona que pateix l'accident, hem de procedir a analitzar la documentació que es descriu a continuació:

- > Pla de prevenció (sistema de gestió, procediment d'investigació d'accidents...).
- > Avaluació de riscos.
- > Control i seguiment de les condicions del lloc de treball.
- > Informació al treballador.
- > Formació específica del treballador accidentat.
- > Vigilància de la salut.
- > Mesures d'emergència.
- > Altres (planificació de l'activitat preventiva, fitxes de dades de seguretat, etc.).

Tècnic de PRL que realitza l'informe:

- > Nom i cognoms.
- > Data de realització de l'informe.



6. PLANIFICACIÓ I SEGUIMENT

6.1. PLANIFICACIÓ DE LA IMPLANTACIÓ

Les diverses mesures preventives que s'implantaran com a conseqüència d'una investigació d'accidents han de ser objecte de planificació i, alhora, han de garantir la seva implantació i el seu control. És imprescindible realitzar l'assignació de dates i responsables. El quadre següent en mostra un exemple:

CODIFICACIÓ DE L'ACCIDENT	CAUSES DE L'ACCIDENT	MESURES PREVENTIVES	RESPONSABLE	DATA D'IMPLANTACIÓ	COST ECONÒMIC	CONTROL I SEGUIMENT	RESPONSABLE

6.2. ESTIMACIÓ DE COSTOS

Els accidents de treball, en la majoria dels casos, porten associats costos econòmics directes i indirectes, que en bona part no són assegurables. Els sistemes de gestió en PRL han de tenir en compte aquests costos, atès que poden arribar a comprometre la viabilitat futura de l'empresa, ja que incideixen directament en el seu compte de resultats.

La taula següent reflecteix aquells conceptes que poden portar associats costos econòmics, no assegurables, relacionats amb els accidents de treball.

CONCEPTE	COST ECONÒMIC (€)
Hores perdudes: accidentat/da, companys/es...	
Danys materials: maquinària, instal·lacions, productes,...	
Altres: sancions, contractació de personal nou i la seva formació, comercials, imatge...	
TOTAL	

Cal destacar que existeixen diversos mètodes i eines que poden ajudar l'empresa a determinar els costos reals dels accidents, alguns dels quals es troben en les referències bibliogràfiques d'aquesta Guia.

7. BIBLIOGRAFIA

- > [Reial decret legislatiu 8/2015](#), de 31 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social.
- > [Llei 31/1995](#), de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals.
- > [Llei 54/2003](#), de 12 de desembre, de reforma del marc normatiu de prevenció de riscos laborals.
- > [Ordre del Ministeri de Treball i Seguretat Social, de 16 de desembre de 1987](#), per la qual s'estableixen els models per a la notificació d'accidents de treball i es dicten les instruccions per a omplir-los i tramitar-los.
- > [Directrius bàsiques per al desenvolupament de la prevenció de riscos laborals a l'empresa](#). Institut Nacional de Seguretat i Higiene a la Feina.
- > [Guia procedimental per a la investigació d'accidents de treball](#). Inspecció de Treball i Seguretat Social. Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social (MEySS).
- > [Manual per a la investigació d'accidents laborals](#). OSALAN. Institut Basc de Seguretat i Salut Laboral.
- > [Nota tècnica de prevenció 442-1997 del INSHT](#) - Investigació d'accidents/incidents. Procediment.
- > [Documentació Prevenció10](#). Investigació d'accidents - MEySS - INSHT
- > [Fitxa tècnica d'accidents de treball](#). Govern de Navarra.
- > [Cost d'accidents laborals](#) - Calculadors INSHT.
- > [Nota tècnica de prevenció 549. La gestió integral dels accidents de treball \(III\): costos dels accidents](#).
- > [Nota tècnica de prevenció 540. Cost dels accidents de treball: procediment d'avaluació](#).
- > [Costos d'accidents - Institut Basc de Seguretat i Salut Laboral](#) - OSALAN.
- > [Avaluació del cost dels accidents de treball](#) - Generalitat de Catalunya - Departament d'Empresa i Ocupació.

8. ANNEX

> Informe d'investigació d'accidents ([DESCARREGAR](#))



www.mc-mutual.com

Pla general d'activitats preventives de la Seguretat Social 2015



MINISTERIO
DE EMPLEO
Y SEGURIDAD SOCIAL

SECRETARÍA DE ESTADO
DE LA SEGURIDAD SOCIAL

DIRECCIÓN GENERAL
DE ORDENACIÓN DE
LA SEGURIDAD SOCIAL

**AMB LA SALUT LABORAL,
AMB LES PERSONES**